

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра академічного та естрадного вокалу

“Затверджую”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 05 ” грудня 2015 року

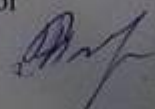
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія та методика вокального виконавства

Спеціальність 8.02020401 Музичне мистецтво (сольний спів)

Інститут мистецтв

2015 – 2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

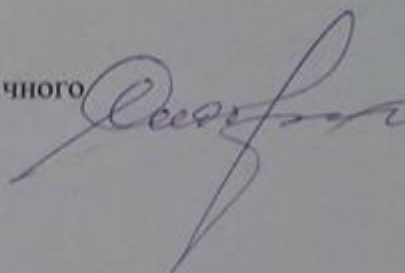
А. О. Таранник

Робоча програма навчального спецкурсу «Теорія та методика вокального виконавства» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки «Музичне мистецтво» професійного спрямування «Теорія і методика вокального виконавства» освітнього рівня – II («магістр»).

Розробник: Каблова Тетяна Борисівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу Інституту мистецтв Протокол від «03» вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри академічного та естрадного вокалу

С. М. Садовенко

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
I. Опис предмета навчальної дисципліни	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни	6
III. Програма навчальної дисципліни	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни	11
V. Завдання для самостійної роботи	13
VI. Орієнтовні теми курсової роботи.....	15
VII. Система поточного та підсумкового контролю	16
VIII. Методи навчання	18
IX. Методичне забезпечення курсу	18
X. Рекомендована література	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Формування фахової компетентності майбутнього викладача музичного мистецтва в університеті здійснюється на заняттях з дисциплін історико-теоретичного, вокально-хорового та інструментально-виконавського циклів, засвоєння яких забезпечує теоретичну, практичну і методичну підготовку студентів до професійної діяльності.

Освоєння курсу з «Теорії і методики вокального виконавства» сприяє посиленню теоретичної складової вокально-виконавської підготовки студентів освітнього рівня II («магістр»), підвищення ефективності їх самостійної роботи над голосовим апаратом, завдяки використанню найбільш раціональних прийомів і способів роботи як в технічно-виконавському, так й в інтерпретаторському сенсі.

Підвищення рівня володіння знаннями про теорію вокального виконавства сприяє інтенсифікації освоєння дисциплін, в яких в тій чи іншій формі присутній вокальне виконання (клас сольного співу, вокальний ансамбль, концертмейстерський клас, хоровий клас, музично-теоретичні та музично-історичні дисципліни).

Робоча програма навчального спецкурсу «Теорія і методика вокального виконавства» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану галузі знань 0202 «Мистецтво» напрямку 8.02020401 «Музичне мистецтво».

У програмі визначено:

- обсяг теоретичних знань і практичних умінь, які мають опанувати студенти, що здобувають кваліфікацію «Викладач музичного інструмента» відповідно до освітньо-професійної програми освітнього рівня II «магістр»;
- групи компетенції, необхідних для інструментально-виконавської і педагогічної діяльності, визначених на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики освітнього рівня II «магістр»;
- розподіл навчального матеріалу за модулями (змістовими модулями) та академічного часу для його засвоєння;
- форми й види навчальної діяльності студентів у процесі засвоєння спецкурсу;
- необхідне методичне забезпечення та систему оцінювання навчальних досягнень студентів зі спецкурсу.

Мета викладання дисципліни – формування у студентів вокально-виконавської компетентності у питаннях художньої інтерпретації вокальних творів, а також свідомого підходу до виконання вокально-технічних і

художніх завдань, як показника готовності до педагогічної і музично-виконавської діяльності у вищих навчальних закладах.

Завдання навчального спецкурсу – опанування студентами науково-методичних **компетенцій** у сфері вокального виконавства:

- історико-теоретичних (опанування теоретичних основ сольного виконавства; аналіз досвіду вітчизняної і зарубіжної вокальних шкіл);
- проєктивно-інтерпретативній (вміння проєктування інтерпретаційного плану музичного твору та засобів його реалізації);
- конструктивних (технологія добору і систематизації технічно-виконавського матеріалу; формування концертного репертуару);
- дослідницьких (розвиток дослідницьких умінь у процесі виконання індивідуального навчально-дослідного завдання);
- професійно-особистісних (формування фахово необхідних якостей виконавця; розвиток музичних здібностей; формування навичок самовдосконалення вокально-виконавської майстерності).

Міждисциплінарний взаємозв'язок. Засвоєння спецкурсу «Теорія та методика вокального виконавства» передбачає інтеграцію знань основ загальної та музичної педагогіки, дидактичних принципів навчання, розуміння сутності навчання як процесу двосторонньої взаємодії; базові наукові уявлення про природу вокально-виконавського мистецтва, пам'яті, уваги, музично-образного мислення; знання та вміння з області теорії музики, сольфеджіо, необхідних для проведення якісного інтонування, музично-виконавського аналізу та методичного розбору вокального твору; знання жанрових і стилістичних особливостей вокальної музики різних епох, отримані в курсі історії української та зарубіжної музики, розуміння основних закономірностей функціонування музики як виду мистецтва, як однієї з форм художнього відображення світу, соціальної комунікації (розділ естетики у філософії, культурології); володіння технікою постановки голосу, навичками вокального виконавства.

На вивчення навчального спецкурсу «Теорія та методика вокального виконавства» навчальним планом відведено 120 години, із них: 6 год. лекційних занять, 4 год. – практичних, 6 год. – семінарських, 4 год. – модульний контроль, 40 год. – самостійна робота студентів, 30 год. – семестровий контроль, 30 год. – семестровий контроль

Вивчення навчального спецкурсу «Теорія і методика вокального виконавства» завершується складанням іспиту у II семестрі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ІНСТРУМЕНТАЛИСТА»

Курс: підготовка магістрів	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика Навчального Курсу
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4 Кількість модулів: 2 Кількість змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 120 Кількість годин на тиждень: 2	Шифр та назва галузі знань: 0202 «Мистецтво» Шифр та назва спеціальності: 8.02020401 «Музичне мистецтво» Освітній рівень II «магістр»	Дисципліна за вибором Студента Рік підготовки: I Семестри: I -II Аудиторні заняття: 16 години : лекції – 6 год.; Семінарських – 4 год. практичні – 6 год.; Модульний контроль – 4 год. Самостійна робота: 40 год. Семетровий контроль- 30 Курсова робота-30 Форма підсумкового контролю: Іспит

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1 – ЛЕКЦІЙНИЙ									
№ теми	Назви теоретичних розділів	Разом	Аудиторних	Лекційних	Практичних	Семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1									
1.1.	Художні засади вокального виконавства. Музика і слово у вокальному творі	8	2	2				6	
1.2.	Структурна специфіка вокального твору. Вокальні жанри. Типи вокальної декламації, особливості виконання.	8	2	2				6	
1.3.	Типи вокальної мелодики. Мелодика bel canto різних національний вокально-виконавських шкіл.	8	2		2			6	
1.4.	Специфіка оперного та камерного співу.	6	2		2			4	
1.5.	Національні школи європейського співу. Їх принципові особливості	8	2			2		6	
	МКР	2							2
	Разом	40	10	4	4	2		28	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2									
2.1.	Синтетичний характер вокального мистецтва. Вокальне інтонування - синтез розмовної і музичної промови	10	4	2		2		6	
2.2.	Шляхи формування оперного співака (акторська перевтілення).	8	2		2			6	
	МКР	2							2
	Разом	20	6	2	2	2		12	2
	Усього за I семестр	60	16	6	6	4		40	4
II семестр									
	Семестровий контроль	30							
	Курсова робота	30							
	Усього за II семестр	60							

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ІНСТРУМЕНТАЛІСТА»

МОДУЛЬ 1 (ЛЕКЦІЙНИЙ)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1.1. (2 год.). Художні засади вокального виконавства. Музика і слово у вокальному творі. Вокальне мистецтво, що є основним засобом творення художніх образів і художньо-емоційного впливу на слухачів. Вимоги до співака стосовно технічної і художньої спроможності, глибини музичного мислення і творчих потенцій, оскільки якість виконавства безпосередньо впливає на рівень передачі художнього змісту музичного твору. Якість виконання не існує як самостійна величина чи характеристика, виокремлено, незалежно від музичного твору та його іманентних якостей: досконалість виконавських дій та операцій допомагає успішно вирішувати художньо-творчі завдання, але не має самостійної художньої цінності. Якість сольного співу - це насамперед всебічне та глибоке розкриття ідейно-художнього змісту, художнього потенціалу твору. Вивчення сутності виконавської діяльності, шляхів реалізації конкретних виконавських операцій, досягнення високого рівня звучання в контексті усвідомлення інтерпретації музичного твору, відтворення його як певної художньої цінності. Поняття художності як складової вокального виконавства та музичних творів; художня цінність музики з позиції естетики; вплив вокальних творів на слухача. Мелодика слова, звучання його в музичній оболонці в мелодії та його значення при виконанні пісні чи іншого вокального твору. Мистецтво передавання художнього змісту музичного твору засобами співацького голосу – вокальна музика. Вимовляння слова під час співу.

Тема 1.2. (2 год.). Структурна специфіка вокального твору. Вокальні жанри. Типи вокальної декламації, особливості виконання. Вокальна музика, синтетична за своєю природою, що поєднує в собі дві різні художні сфери, яким притаманні особливий тип організації і відповідно специфічні композиційні принципи. Типові форми та жанри вокального твору. Долучення новітніх технологій в формування структури вокальних творів. Різні типи вокального інтонування (декламація, аріозний спів, кантилена, скоромовка, говірка) та віртуозні прийоми, методи жанрових узагальнень. Музичні декламаційні передумови, які закладені в обраному для оперного втілення матеріалі та формуванні атмосфери дії за допомогою звукових картин та яскравих музичних образів узагальненого характеру.

Тема 1.3. Типи вокальної мелодики. Мелодика bel canto пізніх національних вокально-виконавських шкіл. (2 год.) Три типи професійного співу: кантиленний – співучий стиль, де потрібна широке, плавне, зв'язне

спів; декламаційний – речитативний стиль, де спів слід інтонацій мови ; колоратурний стиль, де мелодія певною мірою відходить від слова і розцвічується прикрасами, пасажами , виконанням на окремі голосні або склади. Реконструюванні історичної ретроспективи експансії *bel canto* в оперне вокальне мистецтво національних шкіл. Підґрунтям різних манер співу бачиться фонетична природа мови, а відтак – і національні традиції виконавства.

Тема 1.4. Специфіка оперного та камерного співу. (2 год.) Основні жанри вокального мистецтва у класичній музиці: оперний спів, пов'язаний із драматичною дією, з театральним видовищем, яке містить у собі всі види вокального мистецтва; камерний: виконання романсів, пісень, переважно соло або невеликими ансамблями. Особливості технічного та образного втілення. Поняття «аутоінструменталізм» і «аутоінструментальна звукова діяльність».

Тема 1.5. Національні школи європейського співу (італійська, німецька, французька, російська). Їх принципові особливості. Національний характер вокальних шкіл обумовлено складом життя кожного народу. Поезія, фонетика мови, традиції народної культури які відображаються у специфіці вокального виконавства: зміст, жанр, голосоведіння, емоційність, роль слова у музиці. Витоки опери - творіння Італії кінця XVI століття й пов'язані з цим особливості італійської вокальної школи. Міміка, рух та дикція - вагома складова французької вокальної школи.

Основні поняття змістового модуля 1: художність вокального виконавства, мелодика слова; кантилена, декламаційність та колоратурність. виконавська техніка; виконавська інтерпретація; виконавська школа різних національних вокальних шкіл.

Література: [1; 3; 4; 6; 7; 12; 15].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 2.1. (2 год.). Синтетичний характер вокального мистецтва. Вокальне інтонування - синтез розмовної і музичної промови. Синтетична природа камерно-вокальної музики. Специфіка творчої інтерпретації, що пов'язана з камерно-вокальною музикою як проблема міжвидового перекладу. Традиція запозичення ідей, образів, сюжетів із творів одних видів мистецтв для породження нових артефактів. Міра умовності кожного виду та жанру мистецтва. Залежність побудови інтерпретаційної концепції від комунікативного аспекту. Комунікативна система «поет – (перекладач) – композитор – (перекладач) – виконавець»

Тема 2.2. (2 год.) Шляхи формування оперного співака (акторська перевтілення). Значення сценічної майстерності у творчості вокаліста. Принципи К.Станіславського і вокальна педагогіка. Проблема створення сценічного образу. використання засобів невербальної комунікації. включення акторського «Я» у репетиційний процес. Характер і

характерність. Поняття «бачення» та можливість передбачити бажаний твір.

Основні поняття змістового модуля 2: Синтез мистецтв, сценічна майстерність;; особистісні якості; сценічна культура; здібності; виконавський стиль.

Література: [3; 6; 13; 14; 17; 18; 19].

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Глінка М. І Бідний співак
2. Глінка М. І В крові горить
3. Глінка М. І Я помню чудное мгновенье
4. Чайковський П. І. Нам звезды краткие сияли.
5. Чайковський П. І. Ночь
6. Римський-Корсаков М.О. О чем в тиши ночей
7. Рахманінов С.В. Не может быть
8. Рахманінов С.В. Островок
9. Шуман Р. Любовь поета
10. Бах Й.-С. Магніфікат. Арія сопрано
11. Перголезі Дж.Б. Stabat Mater. арії сопрано
12. Глюк К.В. Орфей і Еврідіка. Арія Еврідіки
13. Моцарт В.А. Весілля Фігаро. Арія Графині
14. Шуберт Ф. Баркаролла
15. Шуман Р. Як ранок ти прекрасна
16. Верді Дж. Трубадур. Арія Леонори
17. Гуно Ш.. Мефістофель. сцена Маргарити
18. Пуччіні Дж. Богема. Арія Мімі

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА

Навчальні тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Модулі	Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2											
Кількість балів	60б						38 б											
Теми лекції (віді. 1 б)	Тема 1.1. (1 б)	Тема 1.2. (1 б).					Тема 2.1.(1 б.)											
Теми практичних занять (відп. 10 б.)			Тема 1.3. (10 +1 б)	Тема 1.4 (10 +1 б)				Тема 2.2. (10+1 б.)										
Теми семінарських занять (відп. 10 б.)					Тема 1.5. (10 + 1 б)			Тема 2.1. (10 + 16.)										
Самостійна робота (5 б.)	5	5	5	5	5		5	5	5									
Вид поточного						МКР				МКР								

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1	Опрацювання літератури з теорії вокального виконавства (тема 1.1.)	6	1-20	Відтворення у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля.	5
2	Опрацювання літератури з аналізу вокального виконавства (тема 1.2.)	6	2,6,9,14,16,18,21	Відтворення у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля.	5
3	Опрацювання літератури з історії розвитку зарубіжних шкіл (тема 1.3.)	6	3,15,7,8,10,13,19	Відтворення на практичному занятті, та у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
4	Опрацювання літератури з теорії камерного та оперного виконавства (тема 1.4.)	4	2,6,11,12,17,20	Відтворення на практичному занятті, та у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
5	Аналіз специфіки	6	2,7,8,10,12,18,21	Відтворення	5

	національного виконавства за вибором (тема 1.5.)			на практичному занятті, та у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	
6	Дослідження вокального інтонування з позицій «переклада» мистецького артефакту (тема 2.1.)	6	1,4,6,11,12,19,21	Відтворення на практичному занятті, та у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
7	Опрацювання літератури зі сценічної майстерності вокаліста	4	1,2,5,7,9,11,13,15,19	Відтворення на практичному занятті, та у процесі виконання МКР за темами лекційного модуля	5
8	Підготовка одного твору з власної програми за аспектами акторського перевтілення.	2	2,5,7,9,11	Відтворення на практичному занятті	5
	Усього	40			40

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Наукові засади професійної діяльності вокаліста-виконавця.
2. Вокально-фонетичні засоби емоційної виразності в співі
3. Самоконтроль і саморегуляція співака
4. Етапи розвитку методології співу (історичний аспект)
5. Зарубіжні школи вокального виконавства
6. Концентричний метод роботи М. І. Глінки
7. Художні та вокально-виконавські погляди М.П.Мусоргського
8. Зарубіжні школи та їх значення для історії вокального виконавства
9. Особливості та труднощі при виконанні вокальних творів М. І. Глінки
10. Роль співака в опері-серія
11. Камерне вокальне виконавство (німецькі, російські та ін. традиції)
12. Особливості виконання народних та масових пісень
13. Пристосувальні можливості голосового апарату у зв'язку з виконуваним репертуаром
14. Типи дихання та їх значення для співака на стадії навчання у вузі
15. Труднощі вимови у співі.
16. Специфіка сценічної діяльності вокаліста.
17. Психологія перевтілення як основа сценічної майстерності вокаліста.
18. Складнощі визначення типів голосу
19. Активність співочих резонаторів, її значення
20. Самоконтроль і саморегуляція співака.
21. Типи голосів та складності визначення
22. Активність співацьких резонаторів.
23. Особливості виконання духовної музики
24. Вокально-фонетичні засоби емоційної виразності у співі.
25. Значення креативності у сценічній діяльності вокаліста
26. Про роль несвідомого у вокально -методичних установах
27. Мюзікл – феномен музично-сценічного мистецтва
28. Особливості національної оперної виконавської школи
29. Естрадний вокал: специфіка та типологія.
30. Особливості ансамблевого виконання.

ВІІ. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розподіл балів, що присвоюються студентові упродовж вивчення спецкурсу «Теорія і методика вокального виконавства»

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна Кількість балів за Одиницю	Кількість Одиниць	Сума Балів
1	Відвідування лекцій	1	3	3
2	Відвідування практичних занять	1	5	5
3	Робота на практичних заняттях (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії та ін.)	10	5	50
4	Самостійна робота (виконання домашнього завдання за темами лекційного і практичного модулів)	5	8	40
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
	Усього без урахування коефіцієнта – (коефіцієнт – 2,47)			148 бали

Максимальна кількість підсумкових балів становить:

– **148 балів** за період роботи до заліку, що прирівнюється до **100 балів** з урахуванням коефіцієнта (2,47).

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Теорія та методика вокального виконавства» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, в якій зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення в національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці, де зазначено загальні критерії

оцінювання успішності студентів.

Кожний модуль включає бали за відвідування занять, поточну роботу на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У процесі оцінювання навчальних робіт застосовуються такі методи:

- усного контролю (індивідуальне опитування, співбесіда, ПМК);
- письмового контролю (модульне письмове опитування, перевірка реферату);
- самоконтролю (самоаналіз, самооцінка та самокоригування студентом своїх музично-виконавських і педагогічних дій).

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90 – 100	«Відмінно»	A	«Відмінно» ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, уміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної і додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань і вмінь.
82 – 89	«Добре»	B	«Добре» ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної і додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення й оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
75 – 81	«Добре»	C	«Добре» (в загальному вірне виконання навчальних завдань з певною кількістю суттєвих помилок).

69 – 74	«Задовільно»	D	«Задовільно» ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
60 – 68	«Задовільно»	E	«Задовільно» (виконання навчального завдання задовольняє мінімальним критеріям).
35 – 59	«Незадовільно»	FX	«Незадовільно» виставляється студентів, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлено початковими уявленнями про предмет вивчення. Студент має можливість повторного складання заліку.
1 – 34	«Незадовільно»	F	«Незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням курсу).

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- *ілюстративно-словесний* (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією виконавських прийомів);
- *репродуктивний* (відтворення студентами виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);
- *репродуктивно-варіативний* (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами виконавської діяльності);
- *креативний, творчий* (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів; нестандартний підхід до розв'язання сценічних ситуацій);
- *проблемно-пошуковий* (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних завдань);
- *проектування* (створення власного проекту роботи над музичним твором; підготовка ІНДЗ з обраної теми);
- *модельовання* (імітація в навчальному процесі сценічних ситуацій і професійної діяльності вокаліста-виконавця);
- *педагогічний аналіз* (формування у студентів навичок самоаналізу і самокоригування своїх музично-виконавських дій);
- *інтеграції* (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі вокально-виконавської діяльності).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- програма навчального курсу;
- тексти лекцій;
- навчально-методичні посібники й підручники: [1; 3; 9; 14; 15; 20];
- нотний матеріал для проведення практичних занять;
- музичні інструменти;
- наочність (схеми будови музичних інструментів тощо);
- відео- та аудіозаписи занять і концертних виступів провідних музикантів.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс / Б. В. Асафьев – Ленинград: Музыка, 1971. – 376 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія / В. Антонюк. – Видання друге, перероблене і доповнене. – Київ: Українська ідея, 2001. – 144 с.
3. Архимович Л.Б. Українська класична опера. Історичний нарис / Загал. ред. В. До- вженка / Л.Б. Архимович. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1957. – 311 с.
4. Базиликот Б. Орфоепія в співі / Б. Базиликот. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 135 с.
5. Барнич М.М. Акторське «переживання ролі» як творчий процес: дис. ... канд. мистецтвознавства / М. М. Барнич : КНУКіМ. — К., 2007 — 170с.
6. Барська З. М. Барви української народної пісні: Хрестоматія / З. М. Барська. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 156 с.
7. Білоус В.П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / В. П. Білоус; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. — К., 2005 — 16 с.
8. Гнидь Б. Історія вокального мистецтва / Б. Гнидь. – К., 1997. – С.234–239.
9. Грабовський Є. Театр – Ритуал перформер / [упор. П. Козак] – Львів, 1999. – 123 с.
10. Грінченко М. Історія української музики / М. Грінченко. – Київ: Спілка, 1922. – 278 с. Гурченко Л. Я танцевать хочу! / Л. Гурченко // Театр. — 1975. — №9. — С. 28.
11. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства / Н. В. Дрожжина; ХДУМ ім. І. П. Котляревського. — Х., 2008 — 186 с.
12. Дей О. І. Народнопісенні жанри / О. І. Дей. – Київ : Музична Україна, 1977. – 108с.
13. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця: Теоретичні та естетичні аспекти / Ольга Ка- трич. – К., 2000. – 99 с.
14. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови / О. Козаренко. – Львів, 2001
15. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа: Навчальний посібник / Л. В. Прохорова. – Вінниця, 2006. – 345 с.
16. Потебня А. А. Объяснения некоторых малорусских и сродных народных песен / А. А. Потебня. – Варшава, 1883. – 156 с.
17. Ревуцький Д. Живе слово: Теорія виразного читання для школи / Д. Ревуцький. – Львів, 2001. – 156с.
18. Словник іншомовних слів / [за ред. О. С. Мельничук]. – Київ : Гол. ред. укр. рад. енциклопедії, 1974. – 775 с.

19. Українське мистецтво у полікультурному просторі / [заг. ред. О. Рудницької]. – Київ : Екс ОГ, 2000. – 134 с.
20. Фребснюк Н. Значення специфіки фактору спадкоємності у вокально-педагогічній діяльності / Н. Фребснюк // Українське мистецтво. – Київ, 2000, Вип. 29. – С. 39–46.
21. Швачко Т. Вокальна школа: Традиції і сучасність / Т. Швачко. – Київ : Музика, 1983. – №2. – С. 28–29.